

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

OĞUZ ÖZDEM'İN ANLATI TÜRÜNDEKİ ESERLERİNDE YAPI VE TEMA

LİSANS BİTİRME TEZİ

Hazırlayan
Ebru TOPAL

Danışman
Prof. Dr. Şamil YEŞİLYURT

NEVŞEHİR 2025

T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

OĞUZ ÖZDEM'İN ANLATI TÜRÜNDEKİ ESERLERİNDE YAPI VE TEMA

LİSANS BİTİRME TEZİ

Hazırlayan
Ebru TOPAL

Danışman
Prof. Dr. Şamil YEŞİLYURT

NEVŞEHİR 2025

ÖZET

“Oğuz Özdem’in Anlatı Türündeki Eserlerinde Yapı ve Tema” adıyla sunulan bu çalışmada, Oğuz Özdem’in *Yadırgı*, *Anne Ne Olur Artık Ağlama*, *Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım* adlı eserlerini yapı ve tema yönlerinden incelenmiştir. Metin merkezli olarak yapılan incelemeler sonucunda, eserlerin yapı unsurlarına, kullanılan anlatım tekniklerine ve ele alınan temalara dair tespit ve sonuçlara ulaşılması amaçlanmıştır.

Çalışmanın giriş bölümünde Oğuz Özdem’in Türk edebiyatındaki yerinden, eserlerinde işlediği temalardan ve bu çalışmanın amacından bahsedilmiştir. Dört ana başlıktan oluşmaktadır bu çalışma “Giriş, Oğuz Özdem, Oğuz Özdem’in Anlatı Türündeki Eserlerinde Yapı, Oğuz Özdem’in Anlatı Türündeki Eserlerinde Tema, Sonuç.

Yazarın hikâye ve romanlarında işlediği evrensel temalar, karakter analizleri ve anlatım teknikleri incelenerek, Türk edebiyatındaki yerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Özdem'in yalnızlık, yabancılaşma ve aidiyet arayışı gibi derin temalarla toplumsal gözlemleri, çağdaş edebiyatın önemli bir parçası olarak ele alınmıştır. Çalışma, Özdem'in edebi kimliğini ve eserlerinin toplumsal bağlamdaki değerini ortaya koymayı hedeflemektedir.

Anahtar kelimeler: Oğuz Özdem, yapı, tema, yalnızlık,.

ÖN SÖZ

“Oğuz Özdem’in Anlatı Türündeki Eserlerinde Yapı ve Tema” başlığını taşıyan bu çalışmanın, Giriş, Oğuz Özdem, Oğuz Özdem’in Anlatı Türündeki Eserlerinde Yapı, Oğuz Özdem’in Anlatı Türündeki Eserlerinde Tema başlıklı dört ana bölüm ve sonuç kısmından oluşmaktadır.

Giriş bölümünde çalışmanın konusu, amacı, yöntemi belirtilmiş ardından yazar hakkında literatürde bulunan çalışmaların niteliği ışığında tezin gerekliliğine dikkat çekilmiştir. Bu çalışma, incelemeye destek olması bakımından tarihi roman ve hikâye, natüralizm gibi konulara değinilmiştir. Birinci bölümde yazarın biyografisine, eserlerine ve edebî kişiliğine dair bilgilere yer verilmiştir. Eserleri hakkında kısa bilgiler de verilmiştir.

Birinci bölümde yazarın iki hikâye ve bir romanının yapı bakımından bakış açısı ve anlatıcı, olay örgüsü, karakterler dünyası, mekân, zaman, dil ve üslup unsurları, anlatım teknikleri incelenmiştir. Her yapı unsuru ayrı ayrı ele alınmıştır. İkinci bölümde yazarın eserlerinde ağırlıklı olarak ele aldığı temel temalar incelenmiştir.

Sonuç kısmında ise Oğuz Özdem’in yazar kimliği ile romanlarının yapısal ve tematik özellikleri hakkında elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Çalışmayı hazırlama sürecinde emeği olan lisans sürecimde bilgilerini esirgemeyen tüm hocalarıma minnettar olduğumu belirtmek isterim. Özellikle çalışmanın hazırlanma aşamasında sonsuz sabrını, engin bilgi ve tecrübelerini benden esirgemeyen, değerli danışmanım Sayın Prof. Dr. Şamil Yeşilyurt’a teşekkür ederim.

Yazım aşamasında yorulduğum ve çıkmaza girdiğimi düşündüğüm zamanlarda desteklerini esirgemeyen ve bu süreç de dâhil olmak üzere hayatımın her aşamasında enbüyük destekçim abim Mehmet Topal’a daima yanımda olan koruyucularım annem Ayşe Topal ve babam Mustafa Topal’a sonsuz saygı ve şükranlarımı sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	ii
ÖN SÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER.....	iv
GİRİŞ.....	1
Amaç	3
Önem	4
Kapsam.....	5
Yöntem.....	6

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRK EDEBİYATINDA ROMAN TÜRÜNÜN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ

1.1. Tanzimat Döneminde Roman ve Hikâye Türleri	8
1.2. Servet-i Fünun ve Edebiyat-ı Cedide	8
1.3. Milli Edebiyat ve Cumhuriyet Dönemi	9
1.4. Natüralizm	9
1.5. Tarihi Roman ve Hikâye	11

İKİNCİ BÖLÜM

OĞUZ ÖZDEM

1.1. Yaşamı ve Edebi Kişiliği.....	13
2.2. Röportaj.....	13
2.3. Romanı ve Hikayeleri.....	14
2.3.1. Yadırgı.....	14
2.3.2. Anne Ne Olur Artık Ağlama	15

2.3.3.	Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım	15
2.4.	Oğuz Özdem'in Anlatı Türündeki Eserlerinde Yapı.....	16
2.4.1.	Olay Örgüsü	16
2.4.1.1.	Yadırgı.....	17
2.4.1.2.	Anne Ne olur Artık Ağlama	20
2.4.1.3.	Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım	21
2.4.2.	Anlatıcı ve Odaklanma.....	23
2.4.2.1.	Anlatıcı.....	23
2.4.2.2.	Odaklanma	24
2.4.3.	Kişiler Dünyası.....	25
2.4.3.1.	Baş Kişiler	25
2.4.3.2.	Yardımcı Kişiler	26
2.4.4.	Mekân.....	27
2.4.5.	Zaman.....	28
2.4.6.	Anlatım Teknikleri	29
2.4.6.1.	Geriye Dönüş.....	29
2.4.7.	Dil ve Üslup	30

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

OĞUZ ÖZDEM'İN ANLATI TÜRÜNDEKİ ESERLERİNDE TEMA

3.1.	Vatan Hasreti.....	31
3.2.	Zorunlu Göç (Mübadele).....	31
3.3.	Yalnızlık ve Yalnızlıkla Mücadele.....	32
3.4.	Aile ve Kimlik Arayışı	32
3.5.	Aşk ve İlişkiler	32

SONUÇ	33
KAYNAKÇA	34

GİRİŞ

Türk edebiyatı, zengin kültürel birikimi ve tarihsel derinliğiyle birçok önemli esere ev sahipliği yapmaktadır. Ancak, bazı yazarlar ve eserler, hak ettikleri akademik ilgiye yeterince ulaşmamıştır. Bu bağlamda, çağdaş Türk edebiyatında kendine özgü bir yere sahip olan Oğuz Özdem, üzerinde daha fazla durulması gereken bir yazardır. Özdem, özellikle hikâye ve romanlarında işlediği evrensel temalar, karakter analizleri ve anlatım teknikleriyle dikkat çekerken, Türk edebiyatı literatüründe henüz yeterince incelenmemiştir. Eserlerinde yalnızlık, yabancılaşma, aidiyet arayışı gibi insanın varoluşsal kaygıları ve toplumsal gözlemlerini derinlemesine işleyen Özdem, modern insanın içsel çatışmalarına dair önemli temalar sunmaktadır. Ancak, bu özgün yaklaşımlar, akademik dünyada yeterince değer görmemiş ve eksik bir literatür ortaya çıkmıştır.

Çalışmanın amacı, Oğuz Özdem'in hikayeleri ve romanlarını detaylı bir şekilde inceleyerek, mevcut edebi boşluğu doldurmak ve yazarın Türk edebiyatındaki yerini belirlemektir. Özdem'in eserlerinde öne çıkan bireysel ve toplumsal temalar, karakterlerin psikolojik derinlikleri, dil ve anlatım teknikleri gibi unsurlar analiz edilerek yazarın edebi kimliği açığa çıkarılacaktır. Özellikle, çağdaş Türk edebiyatındaki tematik gelişmeleri anlamak açısından Oğuz Özdem'in eserlerinde işlenen yalnızlık, yabancılaşma ve aidiyet arayışı gibi evrensel temalar önemli bir yer tutmaktadır.

Çalışma, sadece Oğuz Özdem'in edebi üretimini incelemekle kalmayacak, aynı zamanda onun eserlerinin dönemin toplumsal ve kültürel bağlamıyla ilişkisini de ele alacaktır. Özdem'in eserlerinde kullandığı anlatım teknikleri, karakter yaratımındaki özgünlükler ve tematik vurgular derinlemesine analiz edilerek, yazarın çağdaş Türk edebiyatına yaptığı katkılar ortaya konacaktır. Ayrıca, yazarın eserlerinin Türk edebiyatındaki rolü ve bu eserlerin günümüz toplumsal yapısıyla ilişkisi de değerlendirilecektir. Bu çalışma, Oğuz Özdem'in eserlerinin sadece bireysel anlamda değil, toplumsal ve kültürel anlamda da taşıdığı değerleri ortaya koymayı hedeflemektedir.

Sonuç olarak, bu araştırma, Türk edebiyatındaki önemli bir boşluğu doldurmayı amaçlamakta ve Oğuz Özdem'in edebi kimliğini daha geniş bir kitleye tanıtmayı hedeflemektedir. Çalışmanın, Özdem'in eserlerinin estetik ve felsefi derinliklerini anlamakla kalmayıp, çağdaş Türk edebiyatını daha derinlemesine anlamamıza katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda, Özdem'in hikayeleri ve romanları üzerine yapılacak bu inceleme, Türk edebiyatına dair yeni bir bakış açısı kazandıracak ve akademik alanda önemli bir katkı sağlayacaktır.

Problem

Edebiyat, bir toplumun kültürel hafızasını, kimliğini ve estetik değerlerini taşıyan bir araç olarak bireylerin ve toplumların duygu, düşünce ve hayal dünyasına ışık tutar. Türkiye'de edebiyat sahnesi, çok çeşitli yazarlara ve eserlere ev sahipliği yapmasına rağmen, bazı yazarlar ve eserler hak ettikleri akademik ilgiyi görmemiştir. Bu bağlamda, edebi üretimleriyle dikkat çeken Oğuz Özdem, üzerinde detaylı bir biçimde durulmayı bekleyen önemli bir yazar olarak öne çıkmaktadır. Özellikle hikayeleri ve romanları, çağdaş Türk edebiyatında kendine özgü bir yer edinmiş olmasına rağmen, mevcut literatürde Oğuz Özdem ve eserleri üzerine yapılmış kapsamlı bir çalışma bulunmamaktadır. Oğuz Özdem'in edebi kimliği, derinlikli karakter analizleri, toplumsal gözlemleri ve farklı anlatım teknikleriyle dikkat çekmektedir. Özdem, bireyin iç dünyasını merkeze alarak yalnızlık, yabancılaşma, aidiyet arayışı gibi evrensel temaları ele almakta ve bunu yaparken modern insanın varoluşsal kaygılarına da ayna tutmaktadır. Ayrıca, onun eserleri, Türk edebiyatındaki geleneksel anlatı formlarını çağdaş bir perspektifle harmanlayan yenilikçi bir üslup sunmaktadır. Ancak, bu özgün yaklaşıma rağmen, Özdem'in edebiyat dünyasındaki yeri yeterince değerlendirilememiş, özellikle akademik çalışmalarda göz ardı edilmiştir.

Mevcut literatür incelendiğinde, Oğuz Özdem hakkında sınırlı sayıda makale ve inceleme çalışması bulunduğu görülmektedir. Bu durum, hem Özdem'in eserlerinin derinlemesine analizini engellemekte hem de Türk edebiyatı tarihindeki rolünün tam anlamıyla ortaya konulmasını zorlaştırmaktadır. Özellikle onun hikâye ve romanlarında işlediği temaların, karakterlerin psikolojik derinliğinin, dil ve anlatım tekniklerinin sistematik bir şekilde ele alınmamış olması, bu alandaki önemli bir boşluğa işaret etmektedir. Bu bağlamda, Oğuz Özdem'in hikayeleri ve romanları üzerine yapılacak bir çalışma, sadece onun edebi üretimlerini anlamakla kalmayacak, aynı zamanda çağdaş Türk edebiyatının gelişimine dair daha geniş bir perspektif sunacaktır. Bu çalışma, Özdem'in eserlerini hem biçim hem de içerik açısından inceleyerek yazarın Türk edebiyatındaki yerini belirlemeyi hedeflemektedir. Ayrıca, Özdem'in eserlerinde sıkça işlenen temaların, dönemin toplumsal ve kültürel bağlamıyla ilişkisi de değerlendirilecektir. Bu bağlamda yapılacak bir araştırma, hem Özdem'in edebi kimliğinin detaylarını açığa çıkaracak hem de Türk edebiyatında ihmal edilmiş bir alanı dolduracaktır. Sonuç olarak, Oğuz Özdem'in hikayeleri ve romanları üzerine bir çalışma, Türk edebiyatına dair mevcut literatürdeki eksiklikleri giderme ve bu alanda yeni bir bakış açısı kazandırma açısından önemli bir adım olacaktır.

Özellikle onun eserlerinde işlediği temaların günümüz okuyucusuna ulaşacak şekilde analiz edilmesi hem edebiyat dünyasına hem de akademik camiaya önemli bir katkı sağlayacaktır.

Bu çalışma, edebi anlamda bir eksikliği gidermekle birlikte, çağdaş Türk edebiyatının dinamiklerini anlamada da bir rehber niteliği taşıyacaktır.

Amaç

Türk edebiyatı, köklü geçmişi ve zengin kültürel birikimiyle birçok önemli esere ve yazara ev sahipliği yapmıştır. Ancak, bu zenginliğe rağmen bazı yazarlar ve eserler yeterince incelenmemiş ve hak ettikleri değeri tam anlamıyla görememiştir. Oğuz Özdem de bu çerçevede, çağdaş Türk edebiyatında kendine özgü bir yere sahip olmasına rağmen yeterli akademik ilgi görmemiş yazarlardan biridir. Hikâye ve roman türünde ürettiği eserler hem biçim hem de içerik açısından dikkat çekici özellikler taşımaktadır. Buna rağmen, literatürde Oğuz Özdem ve eserlerini sistematik olarak ele alan kapsamlı bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu çalışmanın amacı, Oğuz Özdem'in hikayeleri ve romanları üzerine kapsamlı bir inceleme yaparak, mevcut literatürdeki bu önemli eksikliği gidermektir. Çalışma, öncelikle Oğuz Özdem'in hikayeleri ve romanlarını detaylı bir şekilde inceleyerek, yazarın eserlerindeki tematik ve yapısal özellikleri ortaya çıkarmayı hedeflemektedir. Özdem'in eserlerinde öne çıkan bireysel ve toplumsal temaların, karakterlerin psikolojik derinliklerinin ve yazarın dil kullanımındaki özgünlüklerin belirlenmesi bu amacın önemli bir parçasıdır. Özellikle yalnızlık, yabancılaşma, aidiyet arayışı gibi evrensel temaların ele alınış biçimi, yazarın çağdaş Türk edebiyatındaki yerini anlamak açısından kritik bir öneme sahiptir.

Çalışma, sadece Oğuz Özdem'in eserlerine odaklanmakla kalmayacak, aynı zamanda bu eserlerin Türk edebiyatı içindeki yerini daha geniş bir bağlamda değerlendirecektir. Çalışma kapsamında, Özdem'in hikâye ve romanlarında kullandığı anlatım teknikleri, karakter yaratımındaki özgünlükler ve tematik vurgular derinlemesine analiz edilecektir. Bu analizler, Oğuz Özdem'in edebi kimliğini daha net bir şekilde ortaya koymayı ve yazarın çağdaş Türk edebiyatına yaptığı katkıları göstermeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, çalışmanın bir diğer amacı, Oğuz Özdem'in eserlerinin dönemin toplumsal, kültürel ve edebi dinamikleriyle olan ilişkisini incelemektir. Eserlerde işlenen temaların ve karakterlerin, yazıldıkları dönemin sosyal ve kültürel yapısıyla bağlantısı değerlendirilecektir. Bu bağlamda, Oğuz Özdem'in eserlerinin hem bireysel hem de toplumsal anlamda taşıdığı değerlerin ortaya konulması hedeflenmektedir. Böylece, yazarın eserlerinin sadece bireysel duygu ve düşünceleri yansıtan bir araç olmadığını, aynı zamanda dönemin ruhunu yansıtan önemli birer belge niteliği taşıdığını göstermek amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak, bu çalışma, Türk edebiyatındaki önemli bir boşluğu doldurmayı ve Oğuz Özdem'in edebi kimliğini daha geniş bir kitleye tanıtmayı hedeflemektedir. Çalışma sonucunda elde edilecek bulgular hem yazarın eserlerine hem de Türk edebiyatına dair yeni bir perspektif sunarak akademik alana katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda, bu çalışmanın Oğuz Özdem üzerine yapılacak gelecekteki çalışmalara bir temel oluşturması da amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, çalışma sadece literatürdeki bir eksikliği gidermekle kalmayacak, aynı zamanda çağdaş Türk edebiyatının daha derinlemesine anlaşılmasına da katkı sunacaktır.

Önem

Türk edebiyatında bazı yazarların eserleri üzerine yapılan çalışmalar sınırlı kalmakta, bu da o yazarların edebi kimliklerinin ve eserlerinin taşıdığı değerin yeterince ortaya konulamamasına yol açmaktadır. Bu bağlamda, Oğuz Özdem'in hikayeleri ve romanları üzerine yapılacak bir çalışma, literatürdeki önemli bir boşluğu doldurma potansiyeli taşımaktadır.

Oğuz Özdem, Türk edebiyatında özellikle bireyin iç dünyasına odaklanan, psikolojik ve toplumsal analizlere yer veren eserleriyle dikkat çeken bir yazardır. Eserlerinde yalnızlık, yabancılaşma, aidiyet arayışı gibi temaları ele alan Özdem, bu konuları derinlemesine işleyerek okurlarını modern bireyin varoluşsal kaygılarıyla yüzleştirmektedir. Buna rağmen, mevcut literatürde Oğuz Özdem üzerine yapılmış sistematik bir analiz bulunmamaktadır. Bu durum, yazarın Türk edebiyatındaki yerinin tam olarak değerlendirilememesine ve eserlerindeki özgün tematik yapıların göz ardı edilmesine neden olmaktadır. Dolayısıyla, bu çalışma, sadece bir yazarı tanıtmak değil, aynı zamanda onun eserleri aracılığıyla çağdaş Türk edebiyatının dinamiklerine ışık tutmak açısından da önem taşımaktadır. Türk edebiyatında yazar incelemeleri, edebiyatın bireysel ve toplumsal boyutlarını anlamak için bir anahtar görevi görmektedir. Bu tür çalışmalar, yalnızca bir yazarın üslubunu, tematik tercihini ve estetik anlayışını analiz etmekle kalmaz, aynı zamanda dönemin ruhunu, toplumsal yapısını ve kültürel değişimlerini anlamayı da mümkün kılar. Özellikle modern Türk edebiyatında birey ve toplum arasındaki ilişkileri ele alan eserlerin artışı, bu tür incelemelerin gerekliliğini daha da artırmaktadır. Bu bağlamda, Oğuz Özdem'in eserleri, bireyin içsel dünyasına yaptığı vurgu ve toplumsal olgulara dair eleştirel yaklaşımıyla çağdaş edebiyatımızdaki önemli bir boşluğu doldurabilecek niteliktedir.

Bir diğer önemi, Oğuz Özdem'in edebi kimliğini daha geniş bir perspektifle değerlendirme imkânı sunmasıdır. Özdem'in eserlerinde işlediği temalar, kullandığı dil ve anlatım teknikleri, hem bireysel bir yazar olarak onun yaratıcı yönlerini anlamaya hem de dönemin genel edebi

eğilimlerini değerlendirmeye olanak tanır. Ayrıca, Özdem'in eserlerindeki özgünlük, Türk edebiyatında yeni bakış açıları geliştirme ve farklı anlatım tekniklerini keşfetme konusunda bir rehber niteliği taşımaktadır. Bu nedenle, bu çalışma sadece Oğuz Özdem'in eserlerini anlamakla sınırlı kalmayacak, aynı zamanda çağdaş Türk edebiyatının zenginliğini ve çeşitliliğini anlamaya katkı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, bu çalışmanın önemi, literatürdeki bir eksikliği gidermesinin ötesine geçmektedir. Oğuz Özdem üzerine yapılacak bu inceleme, Türk edebiyatındaki birey merkezli anlatıların ve toplumsal eleştirilerin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunacak, aynı zamanda yeni akademik çalışmalar için bir temel oluşturacaktır. Bu çalışma, Türk edebiyatının çeşitliliğini ve derinliğini daha görünür kılmak için atılmış bir adım olacaktır.

Kapsam

Oğuz Özdem'in Türk edebiyatındaki yerini ve katkılarını ortaya koymayı hedefleyen bir araştırma niteliği taşımaktadır. Çalışma kapsamında, yazarın hikayeleri ve romanları ana inceleme nesnesi olarak ele alınacak ve bu eserler çeşitli yönleriyle detaylı bir şekilde incelenecektir. Yazarın edebi üretiminin temel özelliklerini anlayabilmek için hem yaşamı hem de kişiliği incelenerek edebi kimliğiyle arasındaki bağlantılar değerlendirilecektir. Bu bağlamda, Oğuz Özdem'in yaşamı ve kişiliğinin, eserlerindeki tematik ve yapısal unsurları nasıl etkilediği üzerinde durulacaktır.

Oğuz Özdem'in hikayeleri ve romanlarında kullandığı anlatım teknikleri, eserlerdeki yapı, olay örgüsü, karakterler ve tematik unsurlar bu çalışmanın temel inceleme alanlarını oluşturacaktır. Yazarın hikayeleri, bireysel ve toplumsal gerçeklikleri ele alışıyla dikkat çekerken, romanlarında daha geniş bir anlatı dünyası yaratarak okuru karakterlerin iç dünyasına ve olayların derinliklerine götürmektedir. Çalışma, bu farklı türlerdeki eserlerin yapısal analizine odaklanarak, hikâye ve roman türleri arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Eserlerdeki yapı analizi, özellikle olay örgüsü, zaman kullanımı, mekân tasvirleri ve yazarın dilsel tercihleri üzerine yoğunlaşacaktır. Bu bağlamda, Özdem'in hikâye ve romanlarında kullandığı kurgusal öğeler ayrıntılı bir şekilde değerlendirilecektir. Hikayelerde daha kısa ve yoğun bir anlatı tercih eden yazarın, romanlarında karakter gelişimi ve olayların akışında daha geniş bir perspektif sunduğu göz önünde bulundurularak, bu iki tür arasındaki bağlantılar ve özgünlükler analiz edilecektir.

Oğuz Özdem'in eserlerindeki karakterler, çalışmanın bir diğer önemli boyutunu oluşturmaktadır. Hikâye ve romanlarında bireyin içsel çatışmalarını, toplumsal bağlamdaki konumunu ve varoluşsal arayışlarını işleyen Özdem, bu yönüyle modern bireyin karmaşık duygusal dünyasını yansıtmaktadır. Çalışmada, yazarın oluşturduğu karakterlerin psikolojik derinlikleri ve toplumsal bağlam içindeki rolleri ayrıntılı bir şekilde incelenecektir. Aynı zamanda, bu karakterlerin olay örgüsündeki yerleri ve hikâye ile romanların genel temasına olan katkıları değerlendirilecektir. Bunun yanı sıra, Oğuz Özdem'in eserlerinde ele alınan temalar da kapsamlı bir şekilde analiz edilecektir. Yalnızlık, aidiyet arayışı, yabancılaşma ve modern insanın varoluşsal kaygıları, yazarın eserlerinde sıkça karşılaşılan temalar arasında yer almaktadır. Çalışma, bu temaların Özdem'in edebiyatındaki önemini vurgulamayı ve okuyucuya sunduğu evrensel mesajları değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Aynı zamanda, bu temaların dönemin toplumsal ve kültürel bağlamıyla ilişkisi de ele alınarak yazarın eserlerinin güncel anlamı ortaya konulacaktır.

Sonuç olarak, bu çalışmanın kapsamı, Oğuz Özdem'in hikayeleri ve romanlarını çok boyutlu bir şekilde analiz etmeyi içermektedir. Yazarın yaşamı, kişiliği ve edebi kimliğiyle başlayan bu inceleme; hikayeler ve romanlardaki yapı, olay örgüsü, karakterler ve temaların değerlendirilmesiyle devam edecektir. Bu kapsamda, Oğuz Özdem'in eserleri, Türk edebiyatındaki yeri ve önemi açısından daha geniş bir bağlamda ele alınacaktır. Çalışmanın sonuçları, yazarın edebi kimliğini ve eserlerinin özgün yönlerini ortaya koyarken, Türk edebiyatına dair mevcut literatüre önemli bir katkı sağlayacaktır.

Yöntem

Oğuz Özdem'in hikayeleri ve romanlarını detaylı bir şekilde inceleyerek, yazarın eserlerindeki yapı, olay örgüsü, karakterler ve tematik unsurları ortaya koymayı hedeflemektedir. Çalışmada, yazarın eserlerinin natüralizm akımıyla olan ilişkisi, bu akımın özelliklerinin Özdem'in eserlerinde nasıl yansıtıldığı ve bu bağlamda yazarın edebi yaklaşımı incelenecektir. Çalışmanın yöntemsel çerçevesi, edebi eser inceleme yöntemleri üzerine kurulmuş olup, nitel bir araştırma yöntemi izlenmiştir. Eserlerin analizinde, öncelikle metin odaklı bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu çerçevede, Oğuz Özdem'in hikâye ve romanları yapı, olay örgüsü, karakterler, anlatıcı ve dil kullanımı gibi unsurlar açısından incelenecektir. Bu yöntem, eserlerin form ve içerik özelliklerini detaylı bir şekilde ele almayı ve yazarın estetik anlayışını anlamayı mümkün kılmaktadır. Metin analizleri sırasında, Özdem'in eserlerinde

natüralizmin izlerini taşıyan unsurlar tespit edilerek bu unsurların edebi bağlamdaki işlevleri değerlendirilecektir.

Natüralizm, 19. yüzyılın sonlarında edebiyat ve sanat alanında etkili olan, insanın doğa ve çevreyle olan ilişkisini gerçekçi ve bilimsel bir temelde ele alan bir akımdır. Özellikle birey ve çevre arasındaki ilişkilerin, insan doğasının kaçınılmaz koşulları çerçevesinde işlenmesi, natüralizmin temel özellikleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, çalışmada Oğuz Özdem'in eserlerinin natüralist bir bakış açısıyla ele alınıp alınmadığı, yazarın eserlerinde bu akımın hangi yönlerinin öne çıktığı incelenecektir. Özellikle, Özdem'in karakter yaratımı, çevre tasvirleri ve olay örgüsü gibi unsurları natüralizmin temel ilkeleri doğrultusunda değerlendirilecektir. Çalışma, aynı zamanda tematik bir analiz yöntemi kullanılarak yürütülecektir. Bu kapsamda, yazarın eserlerinde işlediği temalar belirlenip, bu temaların natüralizm bağlamında nasıl ele alındığı incelenecektir. Özellikle, insan doğasının kaçınılmaz çatışmaları, çevrenin birey üzerindeki etkileri ve toplumsal koşulların bireylerin yaşamına olan yansımaları gibi temalar, çalışmanın temel inceleme konuları arasında yer alacaktır. Bu tematik analiz, eserlerdeki anlatıların daha geniş bir bağlamda değerlendirilmesine olanak tanıyacaktır. Bunun yanı sıra, çalışmada içerik analizi yöntemi de kullanılacaktır. İçerik analizi, metinlerdeki tematik ve yapısal özelliklerin sistematik bir şekilde incelenmesini sağlayarak, yazarın eserlerindeki ana fikirleri ve anlatım biçimlerini anlamayı kolaylaştıracaktır. Özellikle, Oğuz Özdem'in dil kullanımı, anlatıcı tercihleri ve eserlerinde yer verdiği simgesel unsurlar bu yöntemle detaylı bir şekilde ele alınacaktır. Çalışmada kullanılacak olan veriler, Oğuz Özdem'e ait yayımlanmış hikâye ve romanlardan oluşmaktadır. Bu eserlerin tamamı titizlikle incelenecek ve elde edilen veriler niteliksel analiz yöntemleriyle değerlendirilecektir. Çalışmada, eserlere dair analizler, hem Oğuz Özdem'in yaşamı ve edebi kimliği bağlamında hem de dönemin edebi, toplumsal ve kültürel dinamikleri ışığında yapılacaktır.

Sonuç olarak, bu çalışma, Oğuz Özdem'in eserlerini yapısal, tematik ve içeriksel boyutlarıyla değerlendirerek, yazarın edebi kimliğini ve eserlerinin natüralizm akımıyla olan ilişkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda, yazarın eserlerindeki estetik ve felsefi unsurların yanı sıra, eserlerin Türk edebiyatındaki yeri de analiz edilecektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRK EDEBİYATINDA ROMAN TÜRÜNÜN DOĞUŞU VE GELİŞİMİ

Türk edebiyatında roman ve hikâye türleri, Batı edebiyatı etkisiyle Tanzimat döneminde ortaya çıkmış, zamanla kendi özgün yapısını ve karakterini kazanmıştır. Geleneksel Türk anlatı edebiyatında masal, halk hikayesi ve destan gibi türlerle birlikte sözlü kültüre dayalı anlatılar, roman ve hikâyenin doğuşu için bir zemin hazırlamıştır. Ancak modern anlamda roman ve hikâye, Batı edebiyatı kaynaklı teknik ve temaların benimsenmesiyle ortaya çıkmıştır.

1.1. Tanzimat Döneminde Roman ve Hikâye Türleri

“Roman ve hikâye türlerinin Türk edebiyatına girişi, Tanzimat edebiyatıyla başlamıştır. Bu dönem, Batı ile yakınlaşmanın bir sonucu olarak yeni anlatı biçimlerinin ve konularının edebiyata dahil olduğu bir süreçtir. İlk Türk romanı olarak kabul edilen Şemsettin Sami’nin Taaşuk-ı Talat ve Fitnat (1872) adlı eseri, bireysel duygulara dayalı bir temayı işlerken, toplumsal değişimlere de işaret etmektedir. Tanzimat döneminde Ahmet Mithat Efendi gibi yazarlar, roman ve hikâye türlerinin tanınmasında önemli bir rol oynamıştır. Ahmet Mithat Efendi’nin eserlerinde didaktik bir üslup öne çıkmış, halkın bu yeni türleri benimsemesi hedeflenmiştir “(Enginün, 1839-1923)

Hikâye türü açısından ise, Letaif-i Rivayat adlı derleme, Türk edebiyatında modern anlamda hikayeciliğin ilk örneği olarak kabul edilir. Ahmet Mithat Efendi, bu eserlerinde Batı tarzı hikayeciliği halk hikayesi unsurlarıyla harmanlamış, edebiyatı halk için bir eğlence ve eğitim aracı olarak kullanmıştır.

1.2. Servet-i Fünun ve Edebiyat-ı Cedide

“Servet-i Fünun topluluğu, Tanzimat döneminin halk eğitimi odaklı anlatı üslubundan farklı bir yön çizmiştir. Bu dönemde Halit Ziya Uşaklıgil, Türk edebiyatının ilk olgun romanı sayılan Aşk-ı Memnu ile bireyin iç dünyasını merkeze alan bir anlatım geliştirmiştir. Hikâye türünde ise Mehmet Rauf ve Hüseyin Cahit Yalçın gibi isimler, Batı tarzı kısa hikâye örnekleri vererek bu türün sınırlarını genişletmiştir “(Parlatır, 2014). Servet-i Fünun, anlatı sanatında psikolojik ve toplumsal derinlik arayışını vurgulayan bir dönüm noktasıdır.

1.3. Milli Edebiyat ve Cumhuriyet Dönemi

“Milli Edebiyat dönemi, roman ve hikâye türlerinin halkın gerçek yaşamını yansıtan bir edebi yaklaşımla ele alındığı bir dönemdir. Ömer Seyfettin’in kısa hikayeleri, sade Türkçe ile yazılmış, milli değerleri ön plana çıkaran ve toplumsal gerçekleri yansıtan yapısıyla dikkat çeker. Halide Edib Adıvar ve Yakup Kadri Karaosmanoğlu gibi yazarlar, toplumsal olayları ve birey-toplum ilişkisini merkeze alan romanlar kaleme almışlardır” (Türkmenoğlu, 2019). “Cumhuriyet dönemiyle birlikte roman ve hikâye türlerinde hem tema hem de teknik çeşitlilik artmıştır. Sabahattin Ali, Kuyucaklı Yusuf gibi eserleriyle sosyal gerçekçi anlatımın öncüsü olurken, Sait Faik Aba (Parlatır)sıyanık modern hikayeciliğin en özgün örneklerini sunmuştur. Özellikle hikâye türünde Sait Faik, bireyin yalnızlığını ve sıradan hayatın güzelliklerini ele alarak yeni bir bakış açısı kazandırmıştır “(Alim).

Bugün Türk edebiyatında roman ve hikâye türleri gerek tema gerekse biçim açısından oldukça geniş bir yelpazeye sahiptir. Postmodern tekniklerin benimsenmesiyle birlikte, anlatı unsurları çok katmanlı bir yapıya bürünmüş, yazarlar bireysel ve toplumsal konuları farklı estetik yaklaşımlarla ele almışlardır. Orhan Pamuk, Elif Şafak gibi yazarlar, eserlerinde Türk romanını uluslararası bir bağlama taşımışlardır.

1.4. Natüralizm

Natüralizm, 19. yüzyılın ikinci yarısında Fransa’da ortaya çıkmış, edebiyat ve sanatta gerçekliği bilimsel bir yaklaşımla ele almayı amaçlayan bir akımdır. “Pozitivizm felsefesine dayanan bu akım, insan davranışlarının çevre, kalıtım ve toplumsal koşullardan etkilendiğini savunur. Natüralist yazarlar, yaşamı olduğu gibi yansıtmayı ve toplumsal sorunlara ayna tutmayı hedeflemiştir” (Enginün, 1839-1923). “Türk edebiyatında bu akım, Tanzimat sonrası Batı etkisindeki edebi anlayışın yaygınlaşmasıyla birlikte tanınmış ve etkili olmuştur. Natüralizm, özellikle Emile Zola’nın teorileri ve eserleriyle edebi bir sistem haline gelmiştir. Zola’nın “Deneyisel Roman” (Le Roman Expérimental) adlı eseri, natüralizmin kuramsal temellerini açıklar. Ona göre, roman yazarı bir bilim insanı gibi gözlem yapmalı, insanın çevresel ve biyolojik koşulları altındaki davranışlarını incelemelidir “(Zola, 2006). Bu bağlamda natüralist eserler, bilimsel bir titizlikle yazılmış, çevre tasvirlerine ve toplumsal eleştiriye önem verilmiştir.

Türk edebiyatında natüralizm, Servet-i Fünun ve Milli Edebiyat dönemlerin (Zola, 2006)’de bazı yazarlar tarafından benimsenmiştir. Ancak bu akım, Batı’daki örnekleri kadar katı ve sistematik bir şekilde uygulanmamıştır. Ahmet Mithat Efendi, Tanzimat döneminde kaleme

aldığı Felatun Bey ile Rakım Efendi gibi eserlerinde gerçekçi ve didaktik bir üslup benimsemiş olsa da natüralizmden ziyade realizm etkileri taşır. Natüralizmin belirgin bir şekilde Türk edebiyatına girişi ise Nabizade Nazım ile olmuştur.

Türk edebiyatında natüralizm, tam anlamıyla bir edebi akım olarak yaygınlaşmamış olsa da birey ve toplum ilişkilerini ele alan birçok yazar üzerinde etkili olmuştur. Mehmet Rauf ve Halit Ziya Uşaklıgil gibi Servet-i Fünun yazarları, natüralizmden etkilenmiş, ancak bu akımı daha çok realizmle harmanlamışlardır. Özellikle Halit Ziya'nın Mai ve Siyah adlı romanı, bireyin toplumsal koşullar içindeki yalnızlığını ve çatışmalarını ele alırken natüralist unsurlar taşır. Cumhuriyet döneminde Sabahattin Ali, toplumcu gerçekçi eserlerinde natüralist bir bakış açısını benimseyerek, bireylerin çevresel ve toplumsal koşullara karşı mücadelelerini gerçekçi bir şekilde işlemiştir. Onun Kuyucaklı Yusuf romanı, kırsal yaşamın zorluklarını ve bireylerin bu koşullar altındaki davranışlarını gözlemci bir üslupla ele alır. Natüralizm, Türk edebiyatında tam anlamıyla bir sistem olarak benimsenmemiş olsa da gerçekçi ve toplumsal eleştiri odaklı yaklaşımıyla birçok yazar üzerinde etkili olmuştur. Bu akım, özellikle bireylerin çevresel ve toplumsal koşullarla olan ilişkilerini anlamada bir araç olarak kullanılmıştır. Nabizade Nazım ve Hüseyin Rahmi Gürpınar gibi yazarlar, bu anlayışı eserlerine yansıtarak Türk edebiyatının gelişimine katkıda bulunmuşlardır.

Oğuz Özdem'in edebi anlayışı incelendiğinde, natüralizmin etkilerini tamamen benimsemiş bir yazar olmadığı, ancak bu akımdan izler taşıdığı görülmektedir. Özellikle eserlerindeki detaylı çevre tasvirleri, insan psikolojisine olan derin ilgisi ve toplumsal gerçekliği ele alış biçimi, natüralizmin bazı ilkeleriyle örtüşmektedir. Oğuz Özdem, modern Türk edebiyatında kendine özgü bir yer edinmiş ve eserlerinde bireyin hem kendi iç dünyası hem de çevresel ve toplumsal koşullarla olan ilişkisini ele almıştır.

Natüralizmin temel ilkelerinden biri, bireyin çevresel ve genetik faktörler tarafından şekillendirildiği fikridir (Zola, 2006). Oğuz Özdem'in hikayelerinde ve romanlarında da bireylerin bu tür belirleyici faktörlerle mücadele ettiği görülür. Özellikle taşra hayatını işlediği eserlerinde, karakterlerin hem fiziksel çevreleri hem de toplumsal baskılar karşısında nasıl şekillendiğini detaylı bir biçimde ele alır. Bu bağlamda, Oğuz Özdem'in natüralizmin çevre ve toplum odaklı bakış açısına yakın durduğu söylenebilir.

Natüralizmde çevrenin insan üzerindeki etkisi büyük bir öneme sahiptir. Oğuz Özdem, eserlerinde çevre tasvirlerini yalnızca bir arka plan unsuru olarak değil, hikâyenin ve karakterlerin davranışlarını şekillendiren bir öğe olarak kullanır. Örneğin, kırsal yaşamı anlattığı hikayelerinde, taşranın yalnızlığı ve maddi zorlukları, karakterlerin ruh halleri ve

davranışları üzerinde belirleyici bir rol oynar. Bu, natüralist bir yaklaşımın tipik bir örneğidir. Ancak Özdem, çevreyi bir kader unsuru olarak mutlaklaştırmak yerine, bireylerin bu koşullara karşı direnişini ve umutlarını da işler. Bu durum, onun natüralizmi eleştirel bir mesafeyle ele aldığını göstermektedir.” Natüralizmin bir diğer önemli özelliği, insan psikolojisini ve davranışlarını bilimsel bir nesnellikle ele almasıdır. Oğuz Özdem’in eserlerinde de karakterlerin iç dünyasına derinlemesine inildiği görülür. Özellikle bireyin iç çatışmalarını, toplumsal baskılardan kaynaklanan yabancılaşma hissini ve bu bağlamda yaşadığı trajedileri işler. Örneğin, bir taşra karakterinin hayalleri ve gerçekliği arasındaki çatışma, Özdem’in anlatımında bilimsel bir gözlem niteliği taşır. Bu durum, onun natüralizmle ortak bir noktada buluştuğunu gösterir” (Parlatır,2024). Her ne kadar Oğuz Özdem eserlerinde natüralist bir yaklaşıma sıkça başvursa da onu tam anlamıyla bir natüralist yazar olarak tanımlamak zordur. Natüralist yazarlar, genellikle insanın doğa ve toplum karşısındaki çaresizliğini ve kaderciliği vurgular. Ancak Özdem, eserlerinde bu karamsar bakış açısının ötesine geçerek bireyin direnme gücüne, hayallerine ve umutlarına da yer verir. Özdem’in bu yönü, onu Hüseyin Rahmi Gürpınar gibi natüralizmi halktan kopmadan yorumlayan yazarlara yakınlaştırır.

1.5. Tarihi Roman ve Hikâye

Tarihi türde roman ve hikâye, edebiyatın geçmişi bugüne taşıyan en önemli dallarından biridir. Bu tür, hem bireylerin tarihsel olaylarla bağ kurmasını sağlar hem de geçmişin farklı yönlerini edebi bir perspektifle yeniden yorumlar. “Türk edebiyatında tarihi türün kökleri, Tanzimat dönemine kadar uzanır. Bu tür, özellikle Namık Kemal’in *Cezmi* adlı romanıyla önemli bir çıkış yapmış, daha sonra Ahmet Mithat Efendi ve Halide Edip Adıvar gibi isimlerle farklı yönlerde gelişmiştir” (Enginün, 1839-1923). Günümüzde ise Oğuz Özdem gibi yazarlar, tarihi türü modern anlatım teknikleriyle harmanlayarak bu geleneği sürdürmektedir. Tarihi roman ve hikâye, genellikle toplumsal hafızayı diri tutma işlevi görmüştür. Tanzimat döneminde yazılan tarihi romanlar, genellikle ulusal kimliği güçlendirme amacı taşırken, Cumhuriyet dönemindeki eserler daha çok bireyin tarih içindeki konumunu sorgulamaya yönelmiştir.

Oğuz Özdem’in tarihi türdeki eserleri, bu türün Türk edebiyatındaki gelişimine özgün bir katkı sunar. Özdem, romanlarında ve hikâyelerinde tarihi bir arka planı, bireysel hikâyelerle birleştirerek işler. Onun eserlerinde tarih, yalnızca bir dönemsel çerçeve değil, aynı zamanda karakterlerin psikolojik ve toplumsal dinamiklerini anlamada önemli bir bağlamdır. Bu

Özellik, Oğuz zdem'in eserlerini diğer tarihi roman yazarlarından ayıran temel noktalardan biridir. rneğin, bir hikâyesinde Osmanlı'nın son dönemlerinde bir taşra kasabasındaki toplumsal yapıyı işlerken, bireylerin dönemin siyasi ve ekonomik koşullarıyla nasıl mücadele ettiğini anlatır. Bu yaklaşım, Halide Edip Adivar'ın *Vurun Kahpeye* gibi eserleriyle benzerlik taşır; ancak zdem'in modern anlatım teknikleri ve detaylı psikolojik analizleri, onu çağdaş yazarlar arasında farklı bir yere koyar. Sonuç olarak ise, Oğuz zdem, tarihi türde roman ve hikâye yazımında, Türk edebiyatındaki klasik anlatım geleneğini modern bir bakış açısıyla birleştirmiştir. Onun eserleri, tarihsel olayları bireylerin iç dünyasıyla harmanlayarak, okuyucularına geçmişle bugün arasında bir köprü kurma fırsatı sunar. zdem'in bu yaklaşımı, tarihi türde yazan yazarlar arasında özgün bir yere sahip olmasını sağlamış, eserlerini hem edebi hem de tarihsel açıdan değerli kılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

OĞUZ ÖZDEM

1.1. Yaşamı ve Edebi Kişiliği

1959 yılında Gülşehir’de doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Nevşehir’de, yüksekokul tahsilini Ankara Üniversitesi Kırşehir Eğitim Enstitüsü’nde tamamladı. Beş yıl ilkokul öğretmenliği yaptıktan sonra istifa ederek dershaneciliğe başladı.

Dört yıl Başaran Dershanesinde, Yedi yıl kendi kurduğu yıldız dershanesinde Türkçe öğretmenliği yaptıktan sonra devlete dönerek 1997 yılında emekli oldu. 1993 yılında Nevşehir’de ilk kez kurulan Lale TV de siyasi programcılığa başladı. O yıldan sonra yerel gazetelerde köşe yazarlığı yerel tv lerde yöneticilik ve programcılık yaptı.

İlk kitabı olan *Şiirlerin Adı Yok* adlı kitabını 1998 yılında Nevşehir Üniversitesi yaptırma ve yaşatma derneğine gelir sağlamak amacıyla çıkardı. Daha sonra sırasıyla

2-"Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım"-(hikâye)

3-Nevşehir salnamesi- (Karamanlıca çeviri)

4-Nevşehir mektepleri- (Karamanlıca çeviri)

5-Nevşehir albümü

6-4 hikâye

7-Anne Ne Olur Artık ağlama(hikâye)

8-Nevşehir hikayeleri 1

9-Nevşehir hikayeleri 2

Adlı kitapları çıkardı. Yerel televizyonlarda 600 civarına program yaptı.

Evli ve iki çocuk babası olan Oğuz Özdem halen gazeteciler cemiyeti ve stratejik araştırmalar ve düşünce derneği (STAD) üyesi olarak görev yapmaktadır.

1999 yılından bu yana, Kapadokya coğrafyasının önemli bir olgusu olan Karamanlı Ortodokslar üzerine araştırmalar yapan Özdem, Karamanlıca yazılmış birçok kitabı da Türkçeye çevirmiştir.

2.2. Röportaj

Sanat hayatınıza nasıl başladınız?

Karamanlılar konusunu incelemeye başladığımda bu insanların esasen Türk oldukları sadece inanç olarak Hristiyan Ortodoks oldukları ve mübadelede din eksenli olduğu için milliyete bakılmaksızın Yunanistana gönderilirken o dönemde bu topraklarda doğup büyüyen bu

insanların gerek mübadele esnasında gerekse sonrasında yaşadıkları dramdan çok etkilendiğim için onlardan dinlediğim hikâyeleri kitaplaştırmak istedim.

2) Kitaplarınızın konusuna nasıl karar verdiniz?

Konuları esasen yukarıda da belirttiğim gibi Yunanistan’da saha incelemesi esnasında dinlediklerimden yola çıkarak genişlettim.

3) Kitaplarınızın ismine nasıl karar verdiniz?

Hikâyenin içinde geçen en çarpıcı sözlerden ortaya çıktı.

4) İlk kez yazarlık yapacak birine verebileceğiniz tavsiyeler nelerdir?

Yeni başlayanlara vereceğim en önemli tavsiye ki bunu konferanslarda da hep dile getiriyorum “on oku bir yaz” felsefem budur.

5) Yazarlık kariyerinizi iş veya aile gibi hayatınızın diğer yönleriyle nasıl dengeliyorsunuz?

Yazarlık, yaşamımın her alanında bana hep artı değerler katmıştır.

6) Size İlham veren şeyler nelerdir?

Hikâye ve romanlarımda temel kaynağım insan faktördür. İnsana ait her şeyin bir hikâyenin konusu olduğundan hareketle Anadolu insanının vafakarlık ve dayanma gücünü özellikle de aile bağlarındaki hassasiyeti benim ilham kaynaklarımdır.

2.3. Romanı ve Hikayeleri

2.3.1. Yadırgı

Oğuz Özdemir’in ilk romanı olan eseri ilk baskısı 2021 yılında Liman yayınevi tarafından yapılmıştır. Yadırgı, yazarın derin insanlık halleri ve toplumsal meseleleri sorgulayan bir başka önemli eseridir. Roman, 193 sayfadan oluşmaktadır.

Bu roman, bir bireyin kendisini ait hissetmediği bir dünyada yaşarken yaşadığı yabancılaşmayı ve içsel çatışmaları anlatır. Ana karakterin, toplumun belirli normlarına uymayan, farklı olan bir birey olarak karşılaştığı dışlanma ve yabancılaşma süreçleri, yazarın empatik üslubuyla etkileyici bir şekilde işlenir.

Roman, bireysel kimlik arayışını, varoluşsal sorgulama ve toplumla uyumsuzluk üzerine yoğunlaşırken, insanın içsel yalnızlık ve dış dünyayla olan çatışmasını da derinlemesine ele

alır. Yadırgı, sadece bir bireyin hikayesini değil, aynı zamanda toplumun bireylere dayattığı kalıplarla mücadele eden herkesi simgeler. Bu eser, modern dünyada kimlik bulma mücadelesi ve insanın ait olma arzusunu anlamaya yönelik derin bir içsel yolculuktur. Yazar, her satırda karakterin iç dünyasını yansıtarak, okuyucusunu hem duygusal hem de düşünsel bir keşfe çıkarır.

2.3.2. Anne Ne Olur Artık Ağlama

Oğuz Özdem'e ait olan *Anne Ne Olur Artık Ağlama* adlı hikâye kitabının birinci ve ikinci baskıları Salon Yayınları tarafından yapılmıştır. Yazar kitabın ön notunda Yunanistanda yaşadığı bir anısından bahsetmiştir yazar hikayesinde 13 yaşındaki bir kızın Nevşehir'den Selanik'e uzanan acı dolu yaşamını anlatmaktadır. Bu hikâye 55 sayfadan oluşmaktadır.

Daha geniş bir ifade ile “*Anne N'olur Artık Ağlama*”, mübadele döneminde yaşanan acı ve zorlukları, bir ailenin gözünden anlatan derin bir hikayedir. Başkarakterin, Nevşehir'deki huzurlu köy hayatından, zorunlu göç ve mübadele nedeniyle göç ettikleri Selanik'e uzanan dramatik yolculuğu, toplumsal ve bireysel travmalarla harmanlanır. Aile içindeki sevgi, kayıplar ve dayanıksızlıklar arasında, ana karakterin yaşadığı büyüme süreci de etkileyici bir şekilde ele alınır. Babasının ölümünün ardından ailesini koruma mücadelesi veren genç bir kızın, yeni bir vatan kurma çabası ve bu yolculukta karşılaştığı zorluklar, insanın direncini ve umutlarını simgeler. Kitap, mübadele ve köklerden kopuş temalarını işlerken, aynı zamanda göçmenlik, kimlik arayışı ve toplumlararası etkileşimi derinlemesine keşfeder. Hikâyede, tarihsel olayların bireysel yaşamlar üzerindeki etkisi, yitirilenlerin ardından hayatta kalma mücadelesi ve yeniden var olma çabası vurgulanmaktadır.

2.3.3. Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım

Oğuz Özdem'in *Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım* adlı eseri, yazarın edebi kariyerinde önemli yer tutan ve Türk edebiyatının önemli metinlerinden biri olarak kabul edilen bir eserdir. Bu eserde, yazar Türkiye'in modernleşme sürecindeki toplumsal, kültürel ve siyasal dönüşümleri derinlemesine ele alır.

Kitap genellikle köy yaşamının zorlukları, köylülerin mücadeleleri ve modernleşme ile birlikte gelen değişimlerin etkileri üzerine yoğunlaşmaktadır. Oğuz Özdem, eserinde halkın çektiği acıları, toplumun değişen yapısına dair sistemlerini ve bir dönemin nostaljik hatıralarını ortaya koyar. Yazarın derin gözlemleri ve insan ruhuna dair içsel çözümlemeleri, eserin en güçlü yanlarından biridir.

Bu eser, Türk edebiyatında sosyal gerçekçi bir bakış açısını yansıtarak, aynı zamanda kişisel ve toplumsal kimlik, aidiyet ve vatan kavramlarını sorgular. Yazarın dilindeki samimiyet de okuyucunun iç dünyasına dokunmayı başarır.

2.4. Oğuz Özdem'in Anlatı Türündeki Eserlerinde Yapı

Eserin yapısı, eserin bütünlüğünü sağlayan temel unsurlardır. Yapıyı doğru bir şekilde inşa etmek, yazarın anlatmak istediği mesajı etkili bir biçimde iletmesini ve okuyucunun eseri anlamasını kolaylaştırır. Yapı, eserin biçimi ile içeriği arasında güçlü bir ilişki kurar ve eserin edebi değerini belirleyen en önemli öğelerden biridir.

Eserin yapısı, olayların sırasını, anlatıcının bakış açısını, dilin kullanımını ve genel olarak eserin tematik ve yapısal örgüsünü oluşturur. Bir eserin yapısal bütünlüğü, temalarla da yakından ilişkilidir. Tema, eserin işlediği ana fikir ya da düşüncedir.

Yapı, eserin temel unsurlarını bir araya getirerek bir bütün oluşturan ve eserin anlamını belirleyen unsurları kapsayan temel kavramdır. Bu bağlamda olay örgüsünün nasıl kurulduğunu, karakterlerin nasıl geliştiğini, zamanın nasıl kullanıldığını ve mekânın nasıl işlev gördüğünü ifade eder. “Romanın bölümleri arasındaki ilişki, olayların sıralanışı ve bu unsurların birbirleriyle nasıl etkileşimde bulunduğu yapı kavramının bir parçasıdır. Edebî eleştiride, yapıyı anlamak, bir romanın biçim ve içerik özelliklerini çözümlemeyi ve eserin genel temasına nasıl hizmet ettiğini ortaya koymayı sağlar” (Atıç, 2024,27)

2.4.1. Olay Örgüsü

Olay örgüsü, bir yazınsal metinde yaşanan olaylar bütünü ifade eder. Romanda anlatılan olayların ve bunların okura sunulma sırasının romanın olay örgüsü olduğu söylenebilir. Olay örgüsünün bir romanın tamamını oluşturmadığını görmek ve bu eserleri yalnızca anlattıkları olaylarla sınırlı kalmadan inceleyebilmek edebiyatı daha iyi anlamanın temel adımlarından biridir. Özellikle modern edebiyatta olaylara ağırlık vermeden hislere, düşüncelere ve durumlara odaklanılarak yazılan eserler de olduğu düşünülürse bu kavramın rolünü iyi anlamak daha da önemli hâle gelir.

Olay örgüsü, şahıs kadrosu ve anlatıcı, roman türünü geleneksel metinlerle ortak bir paydada buluşturan üç temel unsurdur. “Olay örgüsü, edebî bir eserin iskeletini oluşturur. Okuyucunun hikâyeye bağlanmasını ve karakterlerin gelişimini takip etmesini sağlar. Bunun yanında, yukarıdaki unsurlar genel bir çerçeve sağlar ve bu yapı unsurları, romanın temel bileşenlerini oluştururken yazarın hikâyeyi anlatma şeklini yansıtır. Her roman farklıdır ve bu unsurlar

farklı şekillerde kullanılabilir veya vurgulanabilir, ancak bu temel öğeler edebî bir romanın yapı taşlarını oluşturur”. (Atiç, 2024,41)

Olay örgüsünün temelini karakterler oluşturur. “Karakterlerin kişilikleri, geçmişleri, değişimleri ve ilişkileri okuyucuya olay örgüsü içerisinde sunulur. Olay örgüsünün ana noktası çatışmadır. Çatışma, olayların odak noktasını ve karakterlerin motivasyonlarını belirler. Olay örgüsü, esere konu olan çatışmayı ortaya koyar ve karakterlerin bu çatışmayı nasıl çözmeye çalıştığını gösterir. Olaylar, ana karakterlerin sorunlarına veya hedeflerine ulaşmak için başladığı eylemleri anlatarak yavaşça yükselir. Olaylar ilerledikçe gerilim artar ve okuyucu esere daha fazla bağlanır”. (Atiç, 2024,42)

2.4.1.1. Yadırgı

Bu roman bireyin kimlik arayışını ve toplumla olan çatışmasını derinlemesine ele alır. Nevşehirli yazar, romanında, modern toplumda bireyin aidiyet sorunu, yabancılaşma, yalnızlık ve toplumsal baskı gibi temaları işler. Olay örgüsünde, ana karakterin içsel yolculuğu ve çevresiyle olan etkileşimleri ön plana çıkar.

Romanın temel olay örgüsü, yadırgama teması etrafında şekillenir. Ana karakter, kendisini hem ailesine hem de topluma yabancı hisseder. Kendine ait bir kimlik ve varoluş mücadelesi verirken, toplumun dayattığı normlarla çatışmaya girer. Hem fiziksel hem de ruhsal olarak çevresinden ve kendi kimliğinden yabancılaşır. Bu durum, romanın karakterinin içsel bir boşluk hissetmesine ve giderek yalnızlaşmasına yol açar.

Oğuz Özdem karakterin duygusal yolculuğunda farklı zaman dilimlerine ve mekânlara geçişler yaparak bireyin yalnızlığını ve dışlanmışlığını anlatırken toplumsal baskıları da gözler önüne serer. Roman, toplumsal gerçeklikle harmanlanmış bir içsel keşif süreci olarak okuyucusunu derinden etkiler.

Yadırgı bir yandan bireysel bir roman sunarken diğer yandan modern dünyadaki yabancılaşmanın evrensel boyutlarına dair önemli bir anlatıdır.

Romanın olay halkalarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Aylin hazırladığı belgesel çekimi için Nevşehir’in Ürgüp ilçesine gider
- Orada bir amcanın “*Sana asıl film olacak hikâyeyi anlatayım mı?*” demesi
- İlk başta Aylin Kasım amcayı ciddiye almaz
- Kasım amcadan hikâyeyi dinleyip Daire Başkanlığı’na gider
- Hikâyeyi belgesel bir film haline getirebilmek için müdürle görüşür
- Hikâye beğenilir ve Aylin bunun için çalışmalara başlar

- Aylin belgeseli yazmak için hikâyenin asıl kahramanının evine gitmek için yola çıkar
- Ankara'dan İstanbul Fındıkzade'ye giden otobüse biner
- Aylin evi bulabilmek için bir dükkâna gire ve Osman amcanın nerede yaşadığını sorar
- Bakkal ise niye sordun bizim yadırgı Nikosman'ı? diye sorar (Asıl adı Nikos Türkiye'de Osman adını almış espri olsun diye, Nikos ile Osman'ı kaynaştırarak "Nikosman" koymuşlar)
- Aylin Nikos'un evini bulur içeri girer Osman amcanın elini sıkar ve sağ elinin yüzük ve serçe parmağının da olmadığını fark eder.
- Aylin, Osman amcanın hayatının belgesel filmini çekmek istediğini söyler
- Osman amca elinde bir yığın kitap, gazete, dergi, fotoğraf ve kağıtlarla gelir ve bunları okumasını söyler
- Aylin, Osman amcanın evine yerleşir bu süreçte çalışmalarına başlar
- Osman amca, yavaş yavaş başından geçen olayları anlatmaya başlar
- Ürgüp ve civarında yaşayan gayrimüslimler için hazırlıklara başlansın diye Ankaradan emir geldi Nikosun (Osman amca) başından aşağı kaynar sular indi
- Osman amca zamanında ona gelen mektuplara Aylin'e verir ve mektupları anlayabilmesi için Karamanlıca öğrenmesini söyler
- Ürgüp günden güne değişiyordu. O eskiden herkesin imrenerek baktığı, her daim birlikte olan Rum ve Müslüman halkın kardeşliği gitmiş, iki toplum birbirine düşman olmuş
- Ankara'dan yazı gelir Ürgüp ve civarındaki Rumların gönderilmesi için hazırlıklara başlanılsın diye
- Bu nedenle herkes satacağını satsın, alacağını, borcunu kapatsın değerli eşyalarınızı elden çıkarın, ya da emanet edin diye emir gelir
- Gelen yazıya göre tüm Anadolu'daki Hristiyanlar gidecek ama İstanbul'dakiler kalacak deniyor bu çok büyük bir adaletsizlik olduğunu düşünüyorlar
- Niğde'den gelen bir haberci Sinasos'a uğrayıp oradaki Rum vatandaşlarla bir görüşme yapacağını söylerler
- Cemaatimizin ileri gelenleri aslen oralı olan Elefterios amca ile beni, gidip durumu anlatmamız için görevlendirdi
- Sabah erkenden atlarla yola çıktık. Birkaç kilometre ya uzaklaştık ya uzaklaşmadık, sol tarafımızdaki kayalardan birinin tepesinden üzerimize kurşun yağmaya başladı

- Nikos Elefterios amcan'ın sağ yanında olduğu için kurşunların neredeyse tamamı ona isabet etmişti
- Tam attan atlayıp biraz ilerdeki kayaların dibine sürünürken, Nikos elinde dayanılmaz bir acı hissetti sağ elinin orta ve yüzük parmağı kökünden kopmuştu
- Saldırıyı yapanlar Ioannes ve Emindi
- Emin'in bana düşmanlığı eşim Angelaya olan ilgisiydi
- İstanbul'a ulaşabilmemiz için Kemal'i bulmalıyım Angela sen değerli eşyalarımızı topla bazılarını Dürdane teyzeye emanet et diye söyler Osman amca
- Kemal'e bu akşam Temenni tepesine gelmesini söyler
- Kemal ile Osman amca buluşur ve İstanbul'a gidebilmek için yardım ister
- Soğanlı köyünde yaşayan Sülük Süleyman adında adam Sinasosluları, Sinop limanına götürecekmiş oraya ulaş ve bir şekilde kurtul diye söyler
- Kayalıklarının arkasından sekiz on kişilik grup gelir bunların başı Emindi Kemal'e sen de bu gevurla iş birliğimi yapıyorsun der ve kavga başlar
- Kemal Osman'a kaçmasını söyler ve kendisi kavga ederken kayalıklardan aşağı yuvarlanır
- Tepede olanlardan sonra Nikos ve ailesi Soğanlı yoluna çıkarlar
- Burada İstanbul'a kaçak yollarla insan taşıyan Sülük Süleyman denilen adamla görüşmek için Soğanlı halkından Stavro adında birinden yardım alırlar.
- Nikos kaçakçı Sülük Süleyman ile adam başı kırk liraya anlaşır ama sadece kadınlar ve çocuklar İstanbul'a gidecektir kendileri kalır
- Eşkiyalar mübadillerin malına çökmek için saldırı çıkarırlar ve bu çatışmanın bulunduğu yerde Nikos ve babasını kafiye katarlar ve Nikos hapse atılır
- Nikos hapiste daha sonra hayatının pek çok evresinde birlikte olacağı Agathis ve İzmirli Stavro ile tanışır
- Nikos ve Agathis'in aralarında bulunduğu bazı mahkumlar mahkeme için Niğdeye giderler yolda arabanın devrilmesi ile arbede yaşanır Niko ve Agathis bu fırsattan yararlanıp kaçarlar
- Pek çok sıkıntı ve zorluktan sonra Konyaya ulaşırlar
- Konyada haklarında çıkan yakalama kararı ile tanınırlar zorlu bir arbededen sonra Agathis yakalanır Nikos kaçarak oldukça zorlu bir süreçten sonra İzmir'e ulaşır

- İzmirde tesadüfen tanıdığı bir adamdan Yunanistana giden bir gemi olduğunu ve bununla gidebileceğini düşünür. Gizlice biner ama yolda yakalanıp her şeyini kaybeder. Üstelik çok ağır bir dayak yer.
- Yunanista'a ulaştığında uzun süre hastanede kalır. Daha sonra istihbaratla suçu belirlenir tutuklu olarak yeniden Türkiye'ye gönderilir.
- Yeniden Ürgüp hapisanesine gönderilir burada Agathis ile görüşür
- Agathis bir süre sonra tahliye olur Yunanistana gider ve aralarında mektuplaşma başlar
- Bir süre sonra Nikos tahliye olur ve o da Yunanistana gider Agathis ile buluşur babasının götürüldüğü yeri öğrenir ama babası ölmüştür
- İstanbul'a dönmek ister ama 2. Dünya savaşı nedeniyle bu mümkün olmaz
- Hayatını değiştiren bir mektup alır kardeşi İstanbul'a gelmesini buradaki durumun iyi olduğunu söyler
- Resmi olarak avukat arayıcılığı ile İstanbul'a gelir eşine ve çocuklarına kavuşur
- Avukat ise Aylin'in dayısı çıkar
- Miras konusunda çıkan sorunu da Türk vatandaşlığı ile çözerler. Nikos Osman Angela da Melek adını alır
- Finalde 1955 olaylarında çocukları ölür ama mallarını ve varlıklarını kaybederler ama vatanım dedikleri ülkeyi terk etmeyerek İstanbulda kalırlarama orada da burada da hep yabancı ve yadırgı olarak yaşarlar
- Aylin bu dramı belgesel yaparak bu insanları zora düşürmek istemeyip belgeseli yapmaz

2.4.1.2. Anne Ne olur Artık Ağlama

- Nisan başlarıydı Tellal Dimitri Kurşunlu Caminin minaresinden Tüm vatandaşlarımızın dikkatine. Dün sabah itibarıyla belediyemize gelen telgrafi okuyorum hükümetimizle Yunan Hükümeti arasında yapılan Lozan antlaşması gereği ilimizde bulunan gayri Müslüm vatandaşlarımız mübadeleye tabii olmuştur.
- İstisnasız herkes mübadeleye dahil edileceğinden kimse evinden barkından ayrılmasın yetkililer evlerde sayım döküm nüfus tespiti yapacaktır. Herkes götürebileceği kadar eşya alacak onun dışında malını mülkünü satacak ve başka bir hak talebinde bulunmayacak diye seslenmiştir

- Babam Tilkilik adı verilen mevkide bağımızı hemen mahallemizin altında geçen ve Kızılırmak akadar uzanan yeşil vadi içerisinde Nar köyüne yakın sulu bahçemizi tavuklarımızı evimizi satmıştı. Eşeğimiz ve arabamızı satmamıştı çünkü yolculukta bizim işimize yarayacaktı.
- Bu dönemi ninem Maria atlatamadı ve öldü
- İnsanlar herhangi bir saldırıya karşı eşyalarını emanet ediyorlardı ninemin parasını vermedim
- Anahu denilen köye varınca birden saldırı oldu bazı askerler ve babam öldü
- Ninemden öğrendiğim birkaç tedavi yöntemiyle insanları iyileştirdim
- Saldırıdan sonra herkesin emanet paraları geri verildi
- Bizim ne kadar paramız vardı bilmiyorduk Şahin komutan bize yardımcı oldu ve bize ait olanı geri verdi
- Ulukışlada trene bindirdiler bu sırada kardeşim Thanasis ortalıktaki pislikten, kirden hastalandı hastaneye götürsekte kurtulamadı ve öldü
- Bundan sonra hayatımızı devam ettireceğimiz Selanik’e götürüldük
- Anneme Anne ne olur artık ağlama dedim bizi ve kalan kardeşlerimizi düşün dedim
- Burada bizim gibi mübaddillere kserizmoni diyorlar yani anlamı kökten sökölme evet kökümüzden söküldük ama yeniden kök salmamız hiç kolay olmadı
- Ve kitap sevdiklerini bir yere gömdükten sonra orada kök salmaya başlarsın sözü ile biter

2.4.1.3. Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım

- Andrea Kavala’dan Antonya köyüne doğru yola çıkar. Kapıyı çalar ve küçük bir kız siz kimsiniz der
- Andrea Maria hanımı aradığını söyler ve kız annesi olduğunu söyleyince Andrea ben senin dayınım der ve içeri girer
- Uzun uzun sarılıp hasret giderirler
- Babamı altı yıl önce kaybettik abi bunca yıl neredeydin der
- Babasının yazdığı mektupları getirir Andrea okur annesinin kardeşi İoannes ve kendisinin yokluğuna dayanamayıp öldüğünü öğrenir
- Maria tekrar sorar bunca yıl neredeydin İoannes nerde der
- 1924 yılı Ekim ayında Andreas ve Marika çocukları ile sürgün için yola çıkarlar

- Etrafta tanımadıkları bir sürü insan vardı bu kargaşa ve sesi susturmak için asker havaya ateş açar
- Herkes bir tarafa kaçışırken Andrea düşer ve kafasını çarpar ve İoannes ise abisine yardım etemeye durur bu sırada annesi, babası, kardeşi gözden kaybolur
- Andrea hastaneye kaldırılır Mahir Ağa İoannesi tek görünce onun alır ve eve götürür
- Mahir ağa ve Emire hanımın yıllardır çocukları olmuyordu İoannesi ise Allahın kendilerinin karşısına çıkardığını düşünürler ve çocuğun gayrimüslim olduğunu bildikleri için hem ortada kalmamış olur derler
- Mahir ağa İoannese Yunus ismini verir birlikte hastaneye Andreayı görmeye giderler doktor, Andera'nın kafatasında ciddi sıkıntı olduğunu ve Ankaraya sevk edildiğini söyler
- Yunus tamamen yalnız kaldığını düşünür ve yeni ailesini kabullenir
- Andrea iki ay kadar hastanede kalır doktor onu Gorgias denilen din adamına verir ve bir süre kilisede çalışır
- Andrea beş yıl sonra İstanbul'da Teodor adında Rum tüccarın yanında çalışır
- Andrea'nın çalıştığı yere Kriyaki adında birinin geldiğini ve Yunanistana kaçış planını öğrenir ve ne yapar eder parayı bulur kaçıp annesi, babası, kardeşini bulmayı ister
- Askerlere ykalanırlar ve Andrea sekiz yıl hapis yatar
- Hapishanede Nikola adında biriyle tanışır ve Nikola hapisten çıktıktan sonra Yunanistana nasıl kaçacağını planını söyler
- Andrea Nikola'nın verdiği para ve mektupla İspala'ya gider
- Kriyaki İbrahim adında biri Andreayı gözden uzak bir yerde saklar
- Atina'ya ulaşır Kriyaki İbrahim'in tanıdıkları vasıtasıyla Yunan vatandaşı olur ve orada evlenir yuva kurar
- Andera başından geçenleri böyle anlatır Maria ise bizi nasıl buldun diye sorar
- Kayseriden gelen bir mübadile sordum sizin Kavalada olduğunu söyledi der
- Maria ve Andrea babalarının mektupta yazdığı sandığı bulmaya Türkiyede gizlediği değerli eşyaları bulmaya koyulurlar
- Önce kardeşleri İoannesi bulmaları gerekiyordu bunun için önce Kayseriye Mahir Ağayı bulmaya giderler
- İoannes Mahir ağanın çocuğu olmuştu artık hatta Yunus ismi ile Türk vatandaşı olur evlenir yuvasını kurar Mahir ağadan kalan dükkân ile yaşamını sürdürür

- Maria ve Andrea İoannesi bulurlar ve konuşmak için otele geçerler
- Babalarının bıraktığı mektubu okurlar ve sekiz ayrı yere bıraktığı mektupları bulmak için çözüm düşünürler
- Üç kardeş uzun uğraşlar sonucu bütün mektupları bulurlar ve bu sayede Karamlı ailelerinin yaşadığı yerleri görürler geçmişlerini hatırlarlar
- Son aşamaya geldiklerinde sandıkta hiçbir şey olmadığını görünce hayal kırıklığına uğrarlar ama sonardan babalarının yazdığı mektupu sonradan anlarlar asıl sandığı bulurlar
- Andera ve Maria'nın değerli eşyalar için geldiklerini bilirler ve takip sonucu mu yoksa birinin ihbarı üzerine mi sandığı ellerinden alırlar bilinmez

2.4.2. Anlatıcı ve Odaklanma

2.4.2.1. Anlatıcı

Anlatıcı, bir eserin ruhunu oluşturan, okura dünya görüşü sunan ve olayları belirli bir bakış açısından aktararak eserin anlamını şekillendiren kişidir. Anlatıcının türü, bakış açısı ve bilgi düzeyi, eserin temasını, karakter analizini ve hatta okuyucunun algısını doğrudan etkiler. Yazar, eserdeki anlatıcıyı seçerken, mesajını en güçlü şekilde iletmek için en uygun anlatıcıyı belirler.

Oğuz Özdem, eserlerinde çoğunlukla bireysel, içsel çatışmalar üzerinden bir anlatım tarzı geliştirir. Bu nedenle, anlatıcı sıklıkla bir karakterin iç dünyasına, düşüncelerine, duygularına ve çatışmalarına derinlemesine yer verir. Bu anlatıcı türü, okuyucuya karakterlerin bilinçaltına daha yakın bir bakış açısı sunar. Yazar, karakterlerin zihinsel ve duygusal süreçlerini, onların dünyaya ve çevresine nasıl baktıklarını detaylı bir biçimde aktarır. Bu anlatıcı tarzı, zaman zaman bilinç akışını andıran bir yapı oluşturur; karakterin aklına gelen düşünceler, anlık hisler ve tecrübeler, herhangi bir süzgeçten geçmeden aktarılır. Böylece, karakterlerin psikolojik derinlikleri açığa çıkar ve okuyucu, karakterlerle daha yakın bir bağ kurar.

Oğuz Özdem'in eserlerinde toplumsal sorunlar, bireysel düzeyde bir karakterin hayatına yansıyan bir sorun olarak işlenir. Anlatıcı, karakterin yaşadığı toplumsal sıkıntıları, adaletsizlikleri, çatışmaları ve huzursuzlukları, doğrudan karakterin gözünden aktarır. Bu şekilde, toplumsal yapılar ve birey arasındaki ilişkiyi, karakterin içsel dünyasıyla birlikte anlamlandırmak mümkündür.

Oğuz Özdem, zaman ve mekân konularında da esneklik gösterir. Zaman çizgisini bazen doğrusal bir şekilde kullanmaz ve karakterlerin geçmişiyle şimdiki zaman arasındaki ilişkiyi

anlatıcı arayıcılığı ile kurar. Eserlerinde zaman, genellikle karakterlerin iç dünyasıyla paralel bir şekilde akar ve böylece anlatıcı, zamanın farklı katmanlarını birleştirerek okuyucuya farklı bir deneyim sunar.

Özdem'in eserlerinde anlatıcı, oldukça dinamik bir yapıya sahiptir ve onun kullandığı farklı anlatıcı türleri, eserlerinin tematik derinliğini ve karakter gelişimini zenginleştirir. Yazar, bu anlatıcı aracılığıyla hem bireysel hem de toplumsal düzeyde derinlemesine bir analiz yapar karakterlerin içsel çatışmalarını, toplumla olan ilişkilerini ve insan doğasına dair evrensel temaları işler. Bu anlatıcı çeşitliliği, Oğuz Özdem'in eserlerine özgün bir anlatım dili kazandırır ve okuyucunun metinle daha güçlü bir bağ kurmasına olanak tanır.

2.4.2.2. Odaklanma

Odaklanma, anlatıcının benimsediği bir bakış açısidir. Oğuz Özdem eserlerinde derin bir insan odaklılık ve toplumsal eleştiriyi ön plana çıkaran bir yazardır. Oğuz Özdem'in eserlerinde odaklanma, genellikle toplumsal sorunlara, bireysel psikolojiye ve insan ilişkilerine dair derinlemesine bir analiz şeklinde ortaya çıkar. Yazar, karakterlerinin iç dünyalarını ve onların toplumla olan ilişkilerini detaylı bir biçimde ele alır.

Oğuz Özdem'in eserlerinde karakter odaklanması oldukça derin ve detaylıdır. Yazar, karakterlerinin iç dünyalarını, düşünsel ve duygusal çatışmalarını ön plana çıkararak onları çok yönlü bir şekilde işler. Eserlerinde karakterler, sadece olayların ilerleyicisi veya dışsal bir figür olarak değil, aynı zamanda içsel gelişimleri ve değişimleriyle de ele alınır.

Oğuz Özdem'in karakterleri genellikle kimlik arayışı içinde olan bireylerdir. Toplumun beklentileri, ailevi sorumluluklar ve geçmişin getirdiği yükler, karakterlerin kendi kimliklerini bulmalarını zorlaştırır. Bu kimlik arayışı, karakterlerin içsel çatışmalarını ve toplumsal bağlamdaki varlıklarını anlamada önemli bir rol oynar. Özdem, karakterlerin bu kimlik bunalımlarını işlerken, onları toplumsal yapılarla ve kültürel normlarla olan etkileşimlerinde de derinlemesine irdeler. Karakterler bu arayışlar içinde, çoğu zaman toplumsal sınıf, eğitim düzeyi veya geçmişteki travmalar gibi unsurlarla çatışma halindedir. Bu durum, onların yalnızca bireysel olarak değil, toplumsal düzeyde de gelişimini etkiler.

Oğuz Özdem odaklanmayı genellikle bir karakterin içsel dünyasında oluşturduğu çatışmalar üzerinden işler. Karakterlerinin düşünsel ve duygusal evrimlerini takip ederken, onların toplumla olan etkileşimlerini de gözler önüne serer. Bu süreçte, karakterlerin yaşadığı olaylar ve içsel gerilimler, okura onların dünyasına dair derin bir bakış açısı sunar. Bu odaklanma, çoğu zaman psikolojik bir derinlik ve karmaşıklık taşır; karakterlerin korkuları, arzuları,

umutları ve hayal kırıklıkları, toplumsal ve bireysel baskılarla birleşerek karakterlerin ruhsal yapısını oluşturur.

Sonuç olarak, Oğuz Özdem, eserlerinde odaklanmayı bir karakterin psikolojik çözümlemeleri, toplumsal dinamikler ve sembolik mekânlar aracılığıyla işler. Bu odaklanma, sadece karakterlerin içsel evrimlerini değil, aynı zamanda toplumsal yapıyı, birey-toplum ilişkisini ve insan ruhunun derinliklerini açığa çıkarmaya amaçlar. Eserlerinde bu derinlikli odaklanma, okuyucuya karakterlerin duygusal ve psikolojik dünyalarına dair kapsamlı bir bakış açısı kazandırır.

2.4.3. Kişiler Dünyası

Şahıs kadrosu, karakter dünyası ya da kişiler, bir romanda yer alan tüm karakterlerin genel adıdır. Bu karakterler, ana karakterler (protagonist), karşıt karakterler (antagonist), yan karakterler ve fon karakterler gibi çeşitli rollerde yer alabilir. Ana karakterler, hikâyenin merkezinde yer alırken, yan karakterler ana hikâyeyi destekler ve zenginleştirir. Fon karakterler ise hikâyede arka planda kalan, olayların akışını doğrudan etkilemeyen karakterlerdir.

“Karakterler, anlatının yapısında temel bir unsur olarak yer alır. Bir romanın olay örgüsü, karakterlerin eylemleri ve kararları etrafında şekillenir. Bu nedenle, karakterlerin gelişimi ve dönüşümü, hikâyenin akışı için kritik bir öneme sahiptir”. (Atiç, 2024,53)

2.4.3.1. Baş Kişiler

Oğuz Özdem’in eserlerinde baş kişiler önemli bir tutar . Eserde verilmek istenilen mesaj karakterler üzerinden yansıtılmıştır . İlk romanı *Yadırgı*’daki baş kişi Osman (Nikosman) dır. Romanda baştan sona Osman’ın yaşadığı zorlu hayat mücadelesi yaşadığı yalnızlık ve yadırgı durumu anlatılır . Kendisi güçlü, vazgeçmeyen, ailesine ve yaşadığı topraklara düşkün birisidir. Romanda ise bunu çok güzel bir şekilde yansıtmıştır. Yaşadığı mübadele sonucu ordan oraya savrulur ailesinden ayrılır kayıplar verir, hapishaneye düşer, yaralanır bu tür felaketlere rağmen dik durur pes etmez ama nereye gitse hep yabancı kalır, hatta Osman’ın mübadele sonucu gönderildiği yerde yadırgı diye isim takılmıştır.

Anne Nolur Artık Ağlama adlı hikâyesindeki baş kişi ise Despinadır yine mübadeleye tabii tutulan bir ailenin kızıdır ninesi Maria’nın verdiği öğütler ile büyüyen aynı zamanda ninesi sayesinde ilk yardımı öğrenip mübadelede çıkan saldırıda insanlara yardım eden hatta askerler

tarafından tebrik alan bir karakterdir bu zorlu mücadeleye rağmen annesini teselli eden ve hayata devam etmelerini sağlayan bir karakterdir.

Yadırgı ve *Anne Ne Olur Artık Ağlama* gibi eserlerde baş kişiler üzerinden verilen mesajlar, toplumsal yabancılaşma, kimlik bunalımı, aile ve toprak bağlılığı gibi evrensel temaları işler.

Yadırgı da Osman'ın mübadeleyle birlikte yaşadığı yerinden edilme, kayıplar ve yabancılaşma süreci, toprağa ve kültüre aidiyetin ne denli önemli olduğunu vurgular. *Anne Ne Olur Artık Ağlama* da ise Despina'nın yaşadığı kimlik arayışı ve yardımseverlik, insani değerlerin mübadele ve savaş gibi zorlayıcı koşullarda bile korunabileceğini gösterir. Her iki karakterin yaşadığı zorluklar, onları çevrelerinden yabancılaştırırken, aynı zamanda kişisel olarak güçlü kalabilme mücadelelerine de ışık tutar.

Sonuç olarak, Özdem, her iki eserde de baş karakterleri aracılığıyla yadırgı durumunu, kimlik krizini ve toplumsal yabancılaşmayı derinlemesine işler. Bu temalar, hem bireysel bir yolculuk hem de toplumsal bir eleştiri olarak eserlerin merkezinde yer alır.

Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım adlı hikâyesindeki baş kişi Andrea'dır mübadele sonucu kardeşlerinden, annesi ve babasından ayrı kalıp sonradan kardeşlerini bulmaya çalışırken yaşadığı mücadele anlatılır. Babaları Andreas'ın bıraktığı vasiyeti tek tek yerine getirmeye çalışır bu eserde Karamanlı olan kişilerin yaşadıkları yerleri Andrea ve kardeşleri Maria ve İoannes gezerler ve kendi benliklerini hatırlarlar; nereden geldiklerini, hatıralarını, ailelerinin önemini anlarlar.

2.4.3.2. Yardımcı Kişiler

“İsminden de anlaşılacağı gibi, yardımcı karakterler bir kurguda ana karakter olmayan, ancak kurgunun anlatılmasında ikinci planda değerlendirilen karakterlerdir. Genelde romana etkinlikleriyle olaylara yön vermeyen ancak hiç değilse olay örgüsünün gelişiminde kararlarıyla rol oynayan kişilerdir”. (Atıç, 2024,106)

Oğuz Özdem'in *Yadırgı* romanındaki yardımcı kişiler Aylin, Angela, Kemal, Agatis, Sencerdir. Aylin romanda baştan sona yer alır Osman Bey'in (Nikosman) hayatını bizzat kendisinden dinler duygularını, hissettiklerinde eserde belirtir hatta sürpriz olarak Osman Bey'in İstanbuldayken yardımcım olan avukatı Aylin'in dayısı çıkar . Angela ise Osman Bey'in karısıdır mübadelede eşinden ayrıldıktan sonra yaşamını nasıl devam ettirdiğini anlatır aynı zamanda güçlü, fedakar birisidir. Kemal Osman'ın yakın arkadaşıdır ve Osman Bey'e kaçmak için yardım eder hatta onun için can verir. Agatis Osman'ın hapisanede birlikte

kaçtığı arkadaşıdır ve birlikte çatışmaya katılırlar Agatis kulağının yarısını kaybeder. Sencer Bey ise hem Aylin'in dayısı Osman'ın avukatıdır.

Anne Ne Olur Artık Ağlama adlı hikayesindeki yardımcı kişiler Sofia, Maria, Thanasis, Kostas Papazoğlu, Tellal Dimitri. Sofia Despina'nın annesidir mübadeleye karşı yaşadıkları durumdan dolayı sürekli ağlar Maria Despina'nın ninesidir ilk yardımı öğretir bu sayede mübadele sırasında çıkan çatışmada insanlara yardım eder. Kostas Papazoğlu babasıdır çıkan çatışmada yaralanır ve ölür. Tellal Dimitri mübadillere karşı duyuruyu yapan kişidir.

Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım adlı hikayesindeki yardımcı kişiler ise Maria, Andreas, Marika, Ioannes, Mahir Ağa, Emire. Maria Andrean'ın kardeşidir mübadeleden sonra bulur kendisini Andreas ise Maria, Andrea, Ioannes'in babasıdır babalarının bıraktığı mektupları bulmaya çalışmaları ile olaylar şekillenir Marika Marian'ın kızıdır annesinin ismini koymuştur kızına Ioannes mübadelede evlatlık alınması ile geldiği aileye alışan onlara bağlı kalıp layık bir şekilde hayatını devam ettiren bir kişidir Mahir Ağa Ioannesi evlatlık alandır çok yardımsever, merhametli birisidir yıllarca çocuk sahibi olamadığı için mübadil bir çocuğa sahip çıkıp bakan birisidir Mahir Ağan'ın eşi ise Emiredir.

2.4.4. Mekân

Oğuz Özdem'in eserlerindeki mekân algısı, sadece bir anlatı zemini olarak değil, aynı zamanda karakterlerin içsel dünyalarını, toplumsal bağlarını, geçmişle yüzleşmelerini ve bireysel yolculuklarını şekillendiren bir unsurdur. Yazar, mekânı doğa, tarih, toplum ve bireysel kimlikle ilişkili bir araç olarak kullanır. Özdem'in eserlerinde mekân, hem fiziksel hem de duygusal anlamda derin bir işlev taşır ve okuyucunun hem çevreyi hem de karakterlerin içsel dünyalarını daha derinden anlamasına olanak tanır.

Oğuz Özdem'in *Yadırgı* romanında mekân, yalnızca fiziksel bir arka plan değil, aynı zamanda karakterlerin içsel dünyalarını ve toplumsal yapı ile olan ilişkilerini yansıtan bir araçtır. Kasaba, köy, ev ve doğa gibi mekânlar, Özdem'in karakterlerine içsel çatışmalarını yaşatırken, bir yandan da toplumsal baskıların, bireysel arayışların ve yalnızlık temalarının derinleştirilmesine olanak tanır. Özdem, mekânları bu bağlamda, hem karakterlerin içsel dünyalarına hem de toplumla olan ilişkilerine dair güçlü simgeler olarak kullanır.

Fındıkzade *Yadırgı* romanında Osman'ın (Nikosman) kaldığı yerdir aynı zamanda açık mekandır. Sultanahmette romanda mekan olarak yer almıştır burada Aylin Osman amcan'ın evini bulabilmek için kaldığı mekandır. Süphanverdi Mahallesi Karamanlılar dışında kalan müslümanların kaldığı yer olarak geçer eserde.

Mübadeleden kaçmak için plan yapmaya gittikleri yerin adı Soğanlıdır. Temenni tepesi ise Osman'ın Emin'i öldürdüğü yerdir. Konya Osman ve Agatis'in kaçtığı yerdir.

Anne Ne Olur Artık Ağlama adlı eserinde kullandığı açık mekan evdir. Ev, aynı zamanda bir göçmenlik ve yer değiştirme temalarının da mecazî bir yansımasıdır. Karakterler, yaşadıkları evde bir tür yerleşiklik ve aidiyet hissi ararlar, ancak bu ev, onları duygusal olarak evlerinden uzaklaştırır. Ailenin ve bireylerin içinde sıkıştığı bu ev, onları birbirine yabancılaştıran ve dış dünyaya kapalı kılan bir mekân olarak kullanılmaktadır.

Bu hikâyede kullanılan diğer mekânlar Göre, Anahu, Derinkuyudur. Bu kapalı mekanlarda sadece geçmişe duyulan özlemi ya da geçmişle yüzleşmeyi değil, aynı zamanda değişim ve dönüşüm arayışını da temsil eder. Mekânlar, karakterlerin geçmişteki acılarını ve kayıplarını, aynı zamanda geleceğe yönelik umutlarını yansıtan simgesel bir zemin oluşturur.

Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım adlı hikâyesinde Antonya Kasabası kapalı mekân olarak kullanılmış, mübadele ailesinin yaşadığı yer Zincidere açık mekândır. Andrea'nın hikâye içerisinde kaldığı yer Edirne Hapishanesi'dir. İspala ise Andrea'nın kardeşi Maria'yı bulduğu mekândır. Kayseri ise kardeşleri Ioannes'in mübadele sonucunda evlatlık olarak alınıp yaşadığı mekândır.

Oğuz Özdem, "*Biz Vatanımıza Hasret Öldük Yavrularım*" gibi eserlerinde mekanları, karakterlerin içsel yolculukları ve kimlik arayışlarıyla bağlantılı olarak kullanır. Her mekan, karakterlerin yaşadıkları zorlukları ve duygusal durumları yansıtan birer sembol haline gelir. Örneğin, Antonya Kasabası ve Zincidere, geçmişle bağlarını kaybetmiş, yerinden edilmiş insanların yerleri olarak, karakterlerin kimlik bunalımını ve yabancılaşmasını simgeler. Edirne Hapishanesi, Andrea'nın yalnızlık ve mücadeleyle yüzleşmesini, İspala ise kardeşini bulma ve geçmişe dönüş arzusunu temsil eder. Bu mekanlar, karakterlerin içsel dünyasıyla örtüşerek, onların dış dünyayla olan ilişkisini ve mücadelesini derinleştirir.

2.4.5. Zaman

Oğuz Özdem, eserlerinde zamanı kronolojik sıradan bağımsız olarak, geçmiş ve günümüze dair bir ilişki kurarak kullanır. Özdem'in *Yadırgı* romanında bu yaklaşım özellikle belirgindir. Romanda, Aylin'in Osman Amca'dan dinlediği hikâye ile geçmişe yapılan bir yolculuk başlar; ardından bu geçmişin etkileri, Aylin'in yaşadığı zamandaki duygu ve düşüncelerine yansır.

Yazar, olayları doğrusal bir biçimde değil, geçmişin izlerinin ve anıların günümüzdeki yaşam üzerindeki etkilerini vurgulayarak anlatır. Bu yöntemle Özdem, zamanı sadece bir olaylar

sırası olarak değil, bireylerin içsel dünyalarını şekillendiren bir kavram olarak kullanır. Geçmiş ve şimdi arasındaki etkileşim, karakterlerin psikolojik derinliğini ortaya koyarken, zamanın çok katmanlı doğasını da izleyiciye sunar. Bu şekilde, yazar zamanın içsel algısını ve duygusal etkilerini daha güçlü bir şekilde işler.

Özdem, zamanın her birey için farklı işlediğini ve zamanın dönüşümüne dair belirsizlikler taşıdığını eserlerinde vurgular. Gelecek ile geçmiş arasındaki belirsizlikler, zamanın manipüle edilemez doğası yazarın eserlerinde önemli bir yere sahiptir.

Sonuç olarak, Oğuz Özdem'in eserlerinde zaman, sadece bir anlatı aracı değil, aynı zamanda insanın içsel dünyasını ve toplumsal koşullarını anlamak için bir anahtar olarak kullanılır. Zamanın göreceliği, belirsizliği ve kişisel algısı, onun eserlerinde sürekli olarak sorgulanan ve derinlemesine işlenen bir tema haline gelir.

2.4.6. Anlatım Teknikleri

2.4.6.1. Geriye Dönüş

Zamanın hiç durmadan akması roman anlatıcısının “şimdi”yi olduğu gibi aktarmasını engeller. Anlatıcı, anı yakalamaya çalışırken aslında onu geride bırakır ve anlatıya dahil ettiği an, artık geçmiş olmuştur. “‘Şimdi’ romancı için teknik bir sorundur. O, hiçbir zaman ‘şimdi’yi anlatma yeteneğine sahip değildir; zaman durmadığı müddetçe de bu böyle olacaktır.” (Atıç, 2024)

Oğuz Özdem kitaplarında belirgin olarak kullandığı bakış açılarıdır. Mübadele yıllarını anlattığı için şimdiki zamandan o yıllara dönüp yaşanan olaylar anlatılır. *Yadırgı* romanında bu anlatım tekniği çok belirgin bir şekilde ele alınmıştır hatta kitabın içinden günümüz ve geçmiş diye başlıklar altında olaylar dizilmiştir.

Oğuz Özdem, eserlerinde toplumun değer yargılarını, normlarını ve bireyler arasındaki ilişkileri eleştirir. Toplumun birey üzerinde yarattığı baskıları, sosyal adaletsizlikleri ve ayrımcılığı derinlemesine işler. Bu bakış açısı, onun eserlerini sadece bireysel değil, toplumsal bir anlatıma da dönüştürür.

Nevşehir gibi bir Anadolu şehrinin yerel kültürünü ve geleneklerini eserlerinde öne çıkaran Özdem, bölgesel kimliği ve bu kimliğin birey üzerindeki etkilerini işler. Yerel halkın yaşamını, duygularını ve değerlerini gerçekçi bir şekilde yansıtır. Yerel kültüre dair detaylar, onun yazılarındaki derinliği artırır.

Özdem'in yazılarında genellikle gerçekçi bir bakış açısı hakimdir. Olaylar, kişiler ve mekânlar detaylı bir şekilde tasvir edilerek okuyucuya yaşamın içinden bir kesit sunulur.

Özdem, bireylerin karşılaştığı zorlukları ve bu zorluklar karşısındaki mücadelelerini açık bir şekilde işler.

Oğuz Özdem eserlerinde yerel ve toplumsal yapıyı ele alırken, bireysel çatışmalar, içsel dünyalar ve psikolojik çözümlerle birleştirerek güçlü bir bakış açısı oluşturmuştur. Bu da onun eserlerini çok katmanlı ve derinlemesine bir okuma deneyimi sunar.

2.4.7. Dil ve Üslup

Dil ve üslup, edebî eserlerin temel yapı taşlarından biri olarak kabul edilir. Bu unsurlar, yazarın okuyucuya aktarmak istediği duyguları, düşünceleri ve hikâyeyi etkili bir şekilde iletebilmesi için kritik öneme sahiptir. Roman dil ve üslubunun analizi hem edebî eleştirmenler hem de akademisyenler için derinlemesine bir inceleme alanı sunar.

Oğuz Özdem'in dili oldukça sade, açık, anlaşılırdır. Mübadele yıllarında yaşanan zorluklara, aile bağlarına, yaşanan toprakların kıymetini ön plana çıkarmak ve bunu okuyucuya göstermek için sade bir dil kullanır.

Mübadele yıllarındaki zorluklara, yerinden edilmelere ve göçmenlik deneyimlerine dair yazarken de dilini, bu konuların duygusal ağırlığına uygun bir şekilde kullanır. Bu dönemdeki acılar, kayıplar ve belirsizlikler, Özdem'in dilinde doğrudan ve içten bir şekilde yer bulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

OĞUZ ÖZDEM'İN ANLATI TÜRÜNDEKİ ESERLERİNDE TEMA

“Bazı edebiyat inceleme ve eleştirilerinde pek yaygın olmamakla birlikte, ‘izlek’ terimiyle karşılanan tem veya tema, bir hikâye, roman, tiyatro veya şiirde ele alınan konu değil, eserin o konuyla ilgili olarak öne sürdüğü genel bir fikir (bir kavram) ve inanç demektir.” (Huyugüzel, 2019, s.491).

3.1. Vatan Hasreti

Oğuz Özdem'in eserlerinde vatan, bir yerin ötesinde duygusal bir anlam taşır. Vatan, sadece yaşanılan toprak değil, kişinin köklerinin bulunduğu yer, geçmişiyle bağ kurduğu mekânlar, anıların ve geleneklerin canlı olduğu bir yerdir. Göç, mübadele ve yerinden edilme gibi deneyimler, karakterlerde bu derin vatan sevgisi ve hasretini pekiştirir. Bu tema, Özdem'in eserlerinde sıkça karşımıza çıkar; insanlar, kaybettikleri vatanlarına dair özlemlerini, kayıplarını ve o topraklarla olan bağlarını derin bir duygusal yükü anlatırlar.

3.2. Zorunlu Göç (Mübadele)

Oğuz Özdem, mübadeleyi yalnızca bir coğrafi yer değiştirme olarak değil, aynı zamanda insanların kimliklerini, kültürel bağlarını ve aidiyet duygularını kaybettikleri bir süreç olarak ele alır. Özdem'in eserlerinde, mübadele sonrası yer değiştiren karakterler, sadece fiziken değil, aynı zamanda içsel olarak da büyük bir boşlukla karşılaşır. Mübadele, özellikle Türk ve Yunan halkları arasındaki etnik ve kültürel farklılıkları yansıtan bir dönemeçtir. Bu sürecin ardından, yeni yerlerdeki yaşam, göçmenlerin önceki hayatlarına dair büyük kayıplar ve belirsizliklerle şekillenir.

Oğuz Özdem, mübadele sürecinin toplumsal yapıları nasıl dönüştürdüğünü ve göçmenlerin psikolojik travmalarını ayrıntılı şekilde işler. Göçmenlerin yerleştikleri yeni topraklarda, eski evlerinin, köylerinin ve kimliklerinin hatıralarıyla yaşamaları, toplumsal uyum sürecinin ne kadar sancılı olduğunu gösterir. Yazar, mübadele sonrası yaşanan aidiyet kaybını, kimlik krizini ve kültürel yabancılaşmayı vurgular. Bu durum, göçmenlerin yeni yerleşim yerlerinde kendi kimliklerini bulmaya çalışırken karşılaştıkları zorluklar ve içsel çatışmalarla derinleşir.

3.3. Yalnızlık ve Yalnızlıkla Mücadele

Eserlerinde yalnızlık, bireyin içsel bir haline dönüşür. Yazar, karakterlerin yalnızlıklarıyla nasıl başa çıktığını, yalnız kalmanın insanın içsel dünyasındaki etkilerini işler.

3.4. Aile ve Kimlik Arayışı

Özdem'in eserlerinde, mübadele nedeniyle yerinden edilen ailelerin hem geçmişlerine hem de yeni yaşamlarına dair kimlik arayışları sıkça işlenir. Aile bağları, bir kimlik duygusunun taşındığı ve aktarıldığı bir araç haline gelir. Yazar, karakterlerin geçmişten gelen aile bağlarını nasıl taşıdığını ve bu bağların onları kimliklerini yeniden inşa etme sürecinde nasıl etkilediğini işler.

3.5. Aşk ve İlişkiler

Aşk, Özdem'in kitaplarında çoğu zaman duygusal ve karmaşık bir tema olarak ele alınır. Yazar, sadece romantik bir aşkı değil, aynı zamanda aile içi ilişkiler, dostluklar ve toplum içindeki insan bağlarını da işler. Özdem, aşkı insanın içsel dünyasını keşfetmesinin ve toplumla olan ilişkilerini anlamasının bir yolu olarak görür.

SONUÇ

Oğuz Özdem'in edebi kimliği, sosyal gerçekçi bir bakış açısıyla şekillenmiştir. Eserlerinde, köy yaşamının zorlukları, modernleşmenin getirdiği dönüşümler, aidiyet ve kimlik arayışları gibi temalar işlenir. Yazdığı hikâyeler ve romanlar, derin insanlık halleri, toplumsal yapılar, göç, mübadele ve köklerden kopuş gibi evrensel temalarla harmanlanmış, okuyucuyu hem duygusal hem de düşünsel bir yolculuğa çıkarır.

Oğuz Özdem, eserlerinde mekânı, yalnızca fiziksel bir arka plan olarak değil, aynı zamanda karakterlerin içsel dünyalarını, toplumsal bağlarını ve geçmişle yüzleşmelerini şekillendiren önemli bir araç olarak kullanır. Özdem'in eserlerinde mekân, karakterlerin kimlik arayışlarını, içsel çatışmalarını ve toplumsal yabancılaşmalarını derinleştirir. Yazar, bu mekânları hem somut hem de simgesel anlamda, geçmişle ve toplumla olan ilişkilerini ele almak için kullanır.

Oğuz Özdem, eserlerinde zamanı doğrusal bir sıralamadan bağımsız olarak kullanarak, geçmiş ve günümüz arasındaki etkileşimi vurgular. Özdem, zamanı sadece bir olaylar sırası olarak değil, karakterlerin içsel dünyalarını şekillendiren bir öge olarak işler.

Oğuz Özdem, eserlerinde vatan temasını derin bir duygusal bağ ve kimlik arayışı olarak işler. Vatan, yalnızca coğrafi bir yer değil, kişinin geçmişiyle, kökleriyle ve anılarıyla özdeşleşen bir kavramdır. Göç, mübadele ve yerinden edilme gibi deneyimler, Özdem'in karakterlerinde vatan sevgisi ve hasretini pekiştirir. Mübadele süreci, sadece fiziksel bir yer değiştirme değil, aynı zamanda kimlik ve aidiyet kaybı anlamına gelir. Özdem, göçmenlerin yaşadıkları içsel boşlukları, kültürel yabancılaşmayı ve aidiyet arayışlarını derinlemesine işlerken, mübadele sonrası yaşanan toplumsal ve psikolojik travmaları da ayrıntılı bir şekilde ele alır. Bu temalar, yazarın eserlerinde karakterlerin kimlik bunalımlarını ve içsel çatışmalarını anlamamıza olanak tanır.

KAYNAKÇA

- Çetiřli, N. (2008). *Türk hikayeciliği üzerine*. Ankara: Akçaę Yayınları.
- Enginün, İ. (2013). *Yeni Türk edebiyatı Tanzimat'tan Cumhuriyet'e 1839-1923*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kahraman, A. (2006). Türk edebiyatında hikâye literatürü: Cumhuriyet dönemi. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, (7), 129–141.
- Parlatır, İ. (2014). *Servet-i Fünun edebiyatı*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Türkmenoğlu, S. (2019). Milli Edebiyat Dönemi roman ve hikâyeciliğine genel bir bakış. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (45), 31–47.
- Zola, É. (2006). *Le roman expérimental* [Deneyisel roman]. Paris: Garnier-Flammarion.
- Atıç, Nur Şeyma, (2024) *Cahide Birgül'ün romanlarında yapı ve tema*